

Uchwała Nr XXXVIII/223/13
Rady Miasta Dynowa z dnia 28 listopada 2013 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Dynowa na 2014 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.) Rada Miasta Dynowa uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Dynowa na 2014 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały zleca się Burmistrzowi Miasta Dynowa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do uchwały nr XXXVIII/223/13
Rady Miasta Dynowa
z dnia 28 listopada 2013 roku

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA DYNOWA
NA 2014 ROK**

Dynów, listopad 2013 rok

I. WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Dynowa określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych wynikających z nadużywania narkotyków.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, które obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Planowany koszt realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii to kwota 1.000,00 zł.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA NARKOMANII W WOJEWÓDZTWIE

W celu przedstawienia w pełnym wymiarze zjawiska narkomanii za niezbędne należy uznać przybliżenie uwarunkowań społecznych, kulturowych i ekonomicznych województwa podkarpackiego.

Województwo podkarpackie położone jest w południowo wschodniej części Polski i zajmuje obszar o powierzchni 17,8 tys. km². Od południa graniczy ze Słowacją od wschodu z Ukrainą oraz województwami lubelskim, świętokrzyskim i małopolskim. W województwie jest 14 przejść granicznych, w tym 6 z Ukrainą i 8 ze Słowacją. Strukturę samorządową województwa tworzy 21 powiatów i 4 miasta na prawach powiatu oraz 160 gmin. Liczba ludności województwa podkarpackiego na dzień 1 stycznia 2012r. wynosiła 2 128,69 tys., wojewódzki wskaźnik zaludnienia wynosił 119 mieszkańców na 1 km². Najliczniejszymi miastami województwa według stanu mieszkańców na dzień 1 stycznia 2012 r. były: Rzeszów: 180 tys., Przemyśl: 64,7 tys., Stalowa Wola: 64,7 tys., Mielec: 61,4 tys., Tarnobrzeg: 48,6 tys., Krosno: 47,3 tys., Dębica: 47,2 tys.

Województwo podkarpackie zaliczane jest do jednego z regionów o najniższym wskaźniku występowania zjawiska narkomanii, obejmuje swym zasięgiem około

15% badanej populacji, a wiek inicjacji przypada na okres największego nasilania się postaw nonkonformistycznych i buntowniczych młodzieży.

Ze wszystkich narkotyków największą popularnością cieszy się marihuana i haszysz. Spośród uczniów III klas gimnazjum, choć raz w życiu paliło marihuanę lub haszysz 18% chłopców oraz 5% dziewcząt. Dla uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych analogiczne wskaźniki wynosiły już 31% dla chłopców i 15% dla dziewcząt. Okazuje się, że wiek był istotną zmienną różnicującą. Dodatkowo w obrębie poszczególnych kategorii wiekowych można zaobserwować również pewne różnice pomiędzy płciami.¹ Po marihuanie i haszyszu z największym uznaniem młodzieży spotkały się leki uspokajające i nasenne. Wśród starszej młodzieży leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza nieco częściej używały dziewczęta. Wśród gimnazjalistów, w tym zakresie nie stwierdzono istotnych różnic między płciami.

Po tego typu medykamenty sięgało z gimnazjum 11% dziewcząt i 12% chłopców. W przypadku starszej badanej grupy, uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych wskaźnik używania leków uspokajających i nasennych przez dziewczęta był wyższy i sięgał 19%, z kolei w populacji chłopców utrzymywał się na tym samym poziomie jak w gimnazjach tj. 12%.² Trzecie miejsce w używaniu przez uczniów środków psychoaktywnych zajmują sterydy anaboliczne. Wskazane środki znacznie częściej zażywali chłopcy. W zależności od szczebla edukacji, wśród chłopców do zażywania sterydów przyznało się od 11% do 13%. Natomiast odpowiednie odsetki dziewcząt nie przekraczały 4%. Chłopcy, którzy już raz próbowali sterydów najczęściej czynili to ponownie. W zależności od typu szkoły, więcej niż 2 razy zażyło tę substancję od 3% do 5% chłopców. Zaś od 3% do 4% uczniów zażyło ją 10 lub więcej razy. W ostatnim przypadku więcej zwolenników tego narkotyku było w klasach gimnazjalnych, niż w klasach ponadgimnazjalnych.³

Pomimo, że Polska jest największym na świecie producentem amfetaminy, narkotyk ten w naszym rankingu zajmuje dopiero czwarte miejsce. Amfetaminę przynajmniej raz w życiu zażyło 9% chłopców i 2% dziewcząt z III klas gimnazjów. Wskaźniki te rosną wraz z wiekiem ankietowanych, w przypadku uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych substancję tę spróbowało już 12% chłopców i 4% dziewcząt.

Przynajmniej raz w życiu ekstazy spróbowało 10% chłopców i 2% dziewcząt z II klas gimnazjów. Wskaźniki te nieznacznie rosły wraz z wiekiem ankietowanych. W przypadku uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych ekstazy spróbowało 11% chłopców i 4% dziewcząt.⁴ Środki wziewne, takie jak kleje, aerozole i tym podobne, w celu odurzenia się zażywało 12% chłopców i 3% dziewcząt z III klas gimnazjów. W przypadku uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych takie doświadczenie miało za sobą 11% chłopców i 4% dziewcząt. Widać wyraźnie, że płeć jest istotnym czynnikiem różnicującym, w przeciwieństwie do wieku, który nie wpływa na poziom rozpowszechniania używania substancji wziewnych.⁵

Z sumowania zestawień procentowych użytkowników wśród chłopców i dziewcząt z klas ponadgimnazjalnych wynika, że bardzo dużo młodzieży eksperymentowało z narkotykami. Marihuanę lub haszysz paliło aż 46% młodzieży, leki uspokajające bądź nasenne zażywało 31% uczniów, sterydy anaboliczne stosowało 17% młodzieży, amfetaminę używało 16% młodzieży ponadgimnazjalnej. Pozostałe substancje cieszyły się mniejszym zainteresowaniem wśród uczniów.

Z przeprowadzonego badania wynika, że bardzo dużo młodzieży, zwłaszcza ze szkół ponadgimnazjalnych eksperymentowało z narkotykami. Zdobywanie środków odurzających dla większości osób nie stanowiło żadnego problemu. Na łatwy dostęp do narkotyków wpływ miały rozwój mediów, w tym Internetu, postępująca liberalizacja życia czy położenie geograficzne województwa (granica z Ukrainą i Słowacją). Rozprowadzaniem substancji psychoaktywnych zajmowali się lokalni dilerzy. Często sprzedawali narkotyki z opóźnionym terminem płatności, co prowadziło do narastania zobowiązań u nabywców, a to do przestępczości. Środowisko dilerów i narkomanów było bardzo hermetyczne, dilerzy sprzedawali narkotyki tylko osobom znanym.⁶

Odsetek respondentów deklaruje, że marihuana i haszysz są łatwe do zdobycia, rośnie wraz z wiekiem. Twierdzi tak jedna piąta uczniów (21%) z III klas gimnazjów oraz ponad jedna trzecia ankietowanych (36%) z II klas szkół ponadgimnazjalnych. Dla niemal dwóch trzecich badanych uczniów (63%) z III klas gimnazjów zdobycie marihuany i haszyszu stanowiłoby problem: 33% z nich uważa, że byłoby to trudne, a 30% że niemożliwe. Analogicznie wskaźniki wśród starszych uczniów wynoszą 25% i 20%.⁷ Spośród uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych 56% chłopców i 67% dziewcząt nie zna miejsc, w których można kupić łatwo marihuanę lub haszysz. W przypadku uczniów III klas gimnazjów taką opinię zadeklarowało jeszcze więcej badanych – 66% chłopców i 75% dziewcząt. Najczęściej wymienianymi przez uczniów miejscami, w których można było łatwo kupić marihuanę lub haszysz były:

- ulica lub park od 9% do 19% w zależności od subpopulacji,
- dyskoteka, bar od 9% do 17% w zależności od subpopulacji,
- szkoła od 4% do 13% subpopulacji.⁸

Z badania PBS DGA nie można dowiedzieć się o przyczynach używania przez młodzież narkotyków. Natomiast ten wskaźnik byłby bardzo pomocny w przygotowaniu programów profilaktycznych.

Największym problemem jest słaba organizacja leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych. Istniejąca w województwie podkarpackim baza stacjonarnych ośrodków leczenia jest niewystarczająca, dlatego konieczny jest rozwój nowoczesnych placówek terapeutycznych realizujących specjalistyczne usługi dostosowane do potrzeb środowiska, w tym zwłaszcza utworzenie całodobowego ośrodka pomocy osobom uzależnionym.

Trzeba uruchomić sieć ośrodków profilaktycznych oferujących dzieciom i młodzieży możliwość spędzania wolnego czasu, pomoc terapeutyczną i socjalną.

Zmiany w systemie oświaty nakładają na szkoły obowiązek tworzenia i realizowania programów profilaktycznych. Zarówno ten fakt, jak i konieczność podnoszenia kwalifikacji w zakresie profilaktyki sprzyjają współpracy szkół z organizacjami zajmującymi się profesjonalnie przeciwdziałaniem uzależnieniom. Istnieje, zatem potrzeba stałego podnoszenia kwalifikacji nauczycieli w zakresie umiejętności interpersonalnych w kontaktach z uczniem, co pozwoliłoby na pozyskanie sympatii i zaufania uczniów, a co za tym idzie umożliwiłoby wczesne rozpoznanie zagrożeń i udzielanie pomocy młodzieży.

III. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

1. Program należy traktować w szerokim kontekście zapobiegania patologiom społecznym.
2. Program jest ukierunkowany przede wszystkim na profilaktykę oraz na bezpośrednie i czynne zapobieganie patologiom społecznym.
3. Realizacja programu wymaga rozpoznania potrzeb środowiska, poprzez ustalenie potrzeb i braków w zakresie infrastruktury związanej z działaniami na rzecz profilaktyki, leczenia i readaptacji.
4. Realizacja Programu obejmuje trzy podstawowe obszary: profilaktykę, leczenie, rehabilitację i ograniczanie szkód zdrowotnych oraz badania, monitoring i ewaluację.
5. Program swym działaniem obejmuje szereg grup docelowych, skierowany jest do osób używających narkotyki jak również do ogółu społeczeństwa, ale przede wszystkim do dzieci i młodzieży, w tym młodzieży z grup ryzyka.

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU:

Ograniczenie używania środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów. Zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

V. CELE STRATEGICZNE PROGRAMU:

1. Podjęcie działań mających na celu zapobieganie wszelkim uzależnieniom przez redukcję dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne, a przede wszystkim przez pracę profilaktyczną w środowisku lokalnym.
2. Zainicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej polegającego na systematycznym i rzetelnym dostarczaniu fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią i uwrażliwienia na wczesne oznaki uzależnienia oraz informowanie o dostępnych formach pomocy.
3. Uświadomienie i pozyskanie społeczeństwa do zasadności prowadzonych kampanii i przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od środków odurzających i narkotyków.
4. Stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomanii poprzez nawiązanie między instytucjonalnej i merytorycznej współpracy różnych instytucji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych m. in. w celu realizacji programów edukacji zdrowotnej, zmierzających do modyfikowania stylu życia, propagowania zdrowia psychicznego, kondycji fizycznej, zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
5. Wypracowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez wdrażanie i realizację nowoczesnych programów profilaktycznych.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

CEL SZCZEGÓŁOWY: I

Działania zmierzające do ograniczenia szkód zdrowotnych, leczenie uzależnionych od narkotyków.

ZADANIE:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem w zależności od posiadanych informacji o rozmiarach narkomanii rozumianej, jako uzależnienie bądź regularne używanie narkotyków w sposób rodzący poważne problemy dostarczają dane statystyczne leczenia. Informacje o liczbie leczonych z powodu nadużywania substancji psychoaktywnych pochodzą z leczenia psychiatrycznego.

Metody realizacji:

1.1. Wspieranie realizacji zajęć terapeutycznych dla uzależnionej młodzieży i ich rodzin.

CEL SZCZEGÓŁOWY: II

Zwiększenie skuteczności interwencji prawno-administracyjnych podejmowanych wobec zagrożeń funkcjonowania rodziny na skutek pojawienia się w niej narkotyków.

ZADANIE:

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Metody realizacji:

2.1. Pomoc dla rodziców dzieci zażywających narkotyki poprzez:

- informowanie o formach pomocy dzieciom i młodzieży zażywającym narkotyki,
- uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z narkomanii.

2.2. Dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem narkomanii.

CEL SZCZEGÓŁOWY: III

Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w zapobieganiu używania środków psychoaktywnych.

ZADANIE:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Metody realizacji:

3.1. Organizowanie w miarę możliwości finansowych, w szkołach na terenie miasta, programów profilaktycznych, dla dzieci młodzieży oraz ich rodziców.

3.2. Prowadzenie konkursów wiedzy o zdrowiu wśród młodzieży.

3.3. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami.

3.4. Zakup, materiałów informacyjno - edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych w szkołach. Upowszechnienie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej - plakaty, ulotki, informatory, organizowanie promocji filmów i książek.

3.5. Organizowanie spotkań, szkoleń, prelekcji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkomanią.

3.6. Współorganizowanie szkoleń w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii dla poszczególnych grup zawodowych z terenu gminy: pracowników oświaty, policji, pomocy społecznej, administracji samorządowej.

3.7. Promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez:

a) inicjowanie i organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,

b) prowadzenie publicznych debat o narkomanii z udziałem przedstawicieli Gminy, nauczycieli i rodziców jeśli zaistnieje taka potrzeba.

CEL SZCZEGÓŁOWY: IV

Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie problemu narkomanii.

ZADANIE:

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Metody realizacji:

4.1. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji:

- programów profilaktyczno-edukacyjno-informacyjnych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, w tym z grup podwyższonego ryzyka;
- programów profilaktyczno- terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- programów szkoleniowych dla osób pracujących z osobami zagrożonymi i uzależnionymi od narkotyków.

4.2. Współpraca z instytucjami w zakresie współrealizacji zadań wynikających z programu zapobiegania narkomanii.

VII. MONITORING I EWALUACJA:

Stałe monitorowanie sytuacji w zakresie używania i eksperymentowania¹ z narkotykami dostarcza podstaw do planowania działań profilaktycznych oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

Monitorowanie stanu problemów narkotykowych na terenie miasta Dynów we współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami, których zadania są zbieżne z celami niniejszego programu poprzez:

- stworzenie sieci wymiany informacji między tymi instytucjami,

- zbieranie danych statystycznych,
- prowadzenie badań ankietowych dotyczących skali zjawiska w rytmie gwarantującym uzyskanie wyników porównawczych w czasie,
- analiza uzyskanych danych, opracowanie wniosków i priorytetów do dalszej pracy.

Burmistrz Miasta Dynów przedkłada raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Radzie Miasta w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Raport zawiera informacje na temat realizacji zadań z podaniem kosztów.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU:

Duże rozpowszechnienie używania środków psychoaktywnych ma wielowymiarowe przyczyny, a szkody z nim związane obserwowane są w różnych sferach życia społecznego. Stąd wywodzi się postulat, aby działania zapobiegawcze miały charakter interdyscyplinarne. Niezwykle istotna jest ich stała, pozioma koordynacja.

Przy realizacji poszczególnych zadań istotną rolę odgrywać powinny organizacje pozarządowe i inni partnerzy zapraszani do współpracy w zależności od celu i rodzaju zadania a w szczególności:

- szkoły i placówki oświatowe,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie,
- Posterunek Policji w Dynowie,
- Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie,
- Uczniowski Klub Sportowy „Pogórze”, Miejski Klub Sportowy „Dynovia”, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” i inne stowarzyszenia współpracujące z władzami miasta,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dynowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie.

VIII. SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU:

8.1. Realizacja niniejszego programu nastąpi poprzez:

- a) zlecenie realizacji zadań wybranym podmiotom,
- b) nadzór nad realizacją zleconych zadań,
- c) tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej niezbędnej do realizacji programu.

8.2. Wszelkie programy dotyczące przeciwdziałania narkomanii prowadzone są w oparciu o ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii, o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i Gminny Program Profilaktyki Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

8.3. Koordynację działań związanych z realizacją zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomani zawartych w niniejszym programie prowadzi Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dynowie.

IX. KORELACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ZE STRATEGIĄ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA DYNÓW NA LATA 2014-2025 ORAZ ROCZNYMI PROGRAMAMI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W DYNOWIE

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomani stanowi element realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Dynów na lata 2014-2025. W swojej istocie dotyka podobnych sfer działalności profilaktycznej jak Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i jest swoistym jego uzupełnieniem.

-
1. Pracownia Badań Społecznych DGA Spółka z o.o., Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną w województwie podkarpackim, Sopot – Warszawa, s. 121
 2. Tamże, s. 109
 3. Tamże, s. 165
 4. Tamże, s. 141
 5. Tamże, s. 149
 6. Raport o narkotykach i narkomanii w województwie podkarpackim w 2008 r., Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Departament Ochrony Zdrowia, Grzegorz Gościński, Rzeszów 2009r.
 7. Pracownia Badań Społecznych DGA Spółka z o.o., Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną w województwie podkarpackim, Sopot – Warszawa., s. 116
 8. Tamże, s. 117